

Ochrona obszarów mokradłowych

Opracowała
Marta Małyszko

Co to jest mokradło?

**Mokradło = Teren podmokły =
= Obszar wodno – błotny**

- ❧ uzależnione od wody,
- ❧ panują tam szczególne warunki wodne i siedliskowe,
- ❧ mieszkają rzadkie rośliny i zwierzęta.

Rodzaje mokradeł

- ✦ bagna,
- ✦ torfowiska,
- ✦ błota,
- ✦ różne zbiorniki wodne.

Mokradło może być związane z wodą słodką (jeziora, rzeki) lub słoną (brzegi mórz).

Woda może być stojąca, jak w jeziorze, lub płynąca, jak w rzece.

Zbiornik może być naturalny lub stworzony przez człowieka.

Rodzaje mokradeł w Polsce

Torfowiska

- 🌱 powstaje na nich torf z roślin,
- 🌱 świetnie magazynują wodę.

**Jedne z największych
torfowisk w Polsce
można dziś znaleźć w pobliżu rzek
Biebrzy i Narwi.**

Etapy powstawania torfowiska wysokiego

- ✦ powstanie jeziora (około 10 tysięcy lat temu),
- ✦ powolne zarastanie kępami mchów torfowców, które zatrzymują wodę,
- ✦ mchy wypełniły całe zagłębienie, nad nimi pojawia się specyficzna roślinność torfowiska,
- ✦ rośliny torfowiskowe tworzą wysoką, wypukłą kopułę.

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

Rodzaje mokradeł w Polsce

Łęgi

- ✦ regularnie zalewane przez rzeki,
- ✦ zatrzymują bardzo dużo wód powodziowych,
- ✦ na wysepkach otoczonych wodą mieszkają zwierzęta,
- ✦ szczególnie chętnie wybierane przez ptaki.

Rodzaje mokradeł w Polsce

Gytiowiska

Jezioro

Zarastanie od
brzegów roślinami

Powstanie
trzęsawiska

Dalsze zarastanie

nie widać już
lustra wody

GYTIOWISKO

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

Jakie zwierzęta można spotkać na terenach podmokłych?

- ❧ bocian biały
i bocian czarny,
- ❧ wodniczka,
- ❧ derkacz,
- ❧ ważki,

- ❧ wydra,
- ❧ łosie,
- ❧ ryby,
- ❧ płazy.

Jakie rośliny można spotkać na terenach podmokłych?

- ❧ wierzby i olchy,
- ❧ żurawina błotna,
- ❧ trzcina,
- ❧ turzyce,
- ❧ mchy torfowce,
- ❧ **mięsożerne rośiczki**,
które tak jak np. płazy
żywią się owadami.

Dlaczego mokradła są ważne?

- ✿ Są miejscem życia bardzo wielu rzadkich gatunków roślin i zwierząt, a w szczególności ptaków wodnych.
- ✿ Pomagają w regulacji stosunków wodnych – w razie nadmiaru wody magazynują ją, a gdy jej brakuje – podczas suszy – powoli uwalniają.
- ✿ Zatrzymywana przez nie woda ulega naturalnemu procesowi oczyszczania.

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

Co zagraża mokradłom?

Szkodliwa jest opinia, że mokradła są nieużytkiem wymagającym zagospodarowania.

Zagrożenia:

- ✱ regulacja i zabudowa brzegów morskich, rzecznych i jeziornych,
- ✱ osuszanie,
- ✱ zalesianie,
- ✱ intensywna turystyka,
- ✱ zaprzestanie niezbyt intensywnego, tradycyjnego użytkowania (wypas niewielkiej ilości bydła),
- ✱ zarastanie tzw. roślinnością inwazyjną – szybko rosnącymi trzcinami, a następnie drzewami (powstanie lasu),
- ✱ rozwój energetyki wodnej (budowanie elektrowni wodnych na sztucznych tamach i zaporach).

Jak chronić mokradła?

Konwencja Ramsarska

- ✦ dokument dotyczącym obszarów wodno-błotnych, zobowiązujący państwa do ochrony obszarów podmokłych,
- ✦ obowiązuje w 163 krajach, także w Polsce,
- ✦ zgodnie z wymogami Konwencji, państwa wyznaczyły ok. 2000 miejsc (13 w Polsce – niektóre parki narodowe i rezerваты), którym nadano status obszarów Ramsar

2 lutego Światowy Dzień Mokradeł

Data wyznaczona na pamiątkę podpisania Konwencji. Odbývają się wtedy imprezy popularyzujące wiedzę o znaczeniu mokradeł - wykłady, wycieczki w teren, konkursy dla dzieci, audycje w radio i telewizji, artykuły w gazetach.

Jak chronić mokradła?

Działania, które pomagają chronić te tereny to:

- ✦ zatrzymanie procesu odwadniania i zanikania obszarów wodno-błotnych,
- ✦ ograniczenie zalesiania nieużywanych rolniczo terenów,
- ✦ przywracanie naturalnego charakteru miejscom zniszczonym,
- ✦ powrót do tradycyjnego wypasania zwierząt, koszenia traw,
- ✦ tworzenie tzw. korytarzy ekologicznych – pozostawianie naturalnych fragmentów lasów, którymi zwierzęta mogą się przemieszczać pomiędzy różnymi miejscami,
- ✦ budowa specjalnych przejść dla zwierząt migrujących w kierunku mokradeł (na przykład nad i pod autostradami).

